

UNIVERSITÀ
DEGLI STUDI DI BARI
ALDO MORO

ДЕРЖАВНЕ
САМОВРЯДУВАННЯ
УКРАЇНСЬКОЇ
НАЦІОНАЛЬНОСТІ
УГОРЩИНИ

UNIVERSITATEA
PEDAGOGICĂ DE STAT
ION CREANGĂ
DIN CHIȘINĂU

**ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ
У МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ**

**«МИСТЕЦТВО ТА ОСВІТА:
НОВАЦІЇ І ПЕРСПЕКТИВИ»**

Національний університет «Чернігівський колегіум» імені Т. Г. Шевченка

Факультет дошкільної, початкової освіти і мистецтв
Кафедра мистецьких дисциплін

Український державний університет імені Михайла Драгоманова

Університет Григорія Сковороди в Переяславі

Комунальний заклад вищої освіти Київської обласної ради
«Академія мистецтв імені Павла Чубинського»

Львівський національний університет імені Івана Франка

Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя

Університет імені Альдо Моро у Барі (м. Барі, Італія)

Поморський університет (м. Слупськ, Польща)

Кишинівський державний педагогічний університет
імені Іона Крянге (м. Кишинів, Молдова)

Українська асоціація «Єдність» у м. Будапешт (м. Будапешт, Угорщина)

Державне самоврядування українців Угорщини (м. Будапешт, Угорщина)

КЗ «Чернігівський фаховий музичний коледж імені Л.М. Ревуцького»
Чернігівської обласної ради

Департамент культури і туризму, національностей та релігій
Чернігівської обласної державної адміністрації

Управління культури та туризму Чернігівської міської ради

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

V МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

«МИСТЕЦТВО ТА ОСВІТА: НОВАЦІЇ І ПЕРСПЕКТИВИ»

Чернігів
2026

Рецензенти:

Скорик Т.В., завідувач кафедри мистецьких дисциплін Національного університету «Чернігівський колегіум» імені Т.Г. Шевченка, доктор педагогічних наук, професор;

Мартинюк А.К., професор кафедри мистецької освіти і візуально-музичних практик Університету Григорія Сковороди в Переяславі, доктор педагогічних наук, професор.

М 65   **МИСТЕЦТВО ТА ОСВІТА: НОВАЦІЇ І ПЕРСПЕКТИВИ** : матеріали V Міжнародної науково-практичної конференції (23 квітня 2026 року, м. Чернігів) / за заг. ред. Солдатенко О. І. Чернігів : НУЧК імені Т. Г. Шевченка, 2026. 178 с.

У збірнику представлено матеріали V Міжнародної науково-практичної конференції «Мистецтво та освіта: новації і перспективи», що відбулася на базі Національного університету «Чернігівський колегіум» імені Т. Г. Шевченка. Видання містить тези доповідей науковців, викладачів, аспірантів, магістрантів, студентів і вчителів-практиків.

Публікації висвітлюють сучасний науковий дискурс у галузі мистецької освіти, педагогіки, культурології та менеджменту соціокультурної діяльності. Особливу увагу приділено цифровізації навчального процесу, інноваційним методикам викладання музичного й образотворчого мистецтва, інтегративним стратегіям у мистецькій регіоніці, збереженню культурної спадщини, а також використанню арттехнологій для психоемоційного благополуччя дітей. Роботи відображають європейські орієнтири модернізації освітнього простору та міждисциплінарні підходи до вирішення актуальних проблем галузі.

Видання адресовано науковим працівникам, викладачам ЗВО та мистецьких шкіл, вчителям ЗЗСО, аспірантам, студентам, менеджерам культури і широкому колу зацікавлених осіб.

*Рекомендовано вченою радою
факультету дошкільної, початкової освіти і мистецтв
Національного університету
«Чернігівський колегіум» імені Т. Г. Шевченка
(Протокол № 9 від 27.05.2026)*

ЗМІСТ

РОЗДІЛ 1

КЛАСИЧНІ ТА НОВІТНІ ПІДХОДИ В ДОСЛІДЖЕННЯХ МИСТЕЦТВА Й ОСВІТИ

Diana Antoci, Valentina Mîslițchi

REFRAMING TEACHER WELLBEING: AN INTEGRATIVE MODEL
FOR SUSTAINABLE PRIMARY EDUCATION.....8

Гавриленко Тетяна

МОДЕЛЬ МУЗИЧНОЇ ОСВІТИ НІМЕЦЬКОГО ПЕДАГОГА
ЛЕО КЕСТЕНБЕРГА (1882-1962).....10

Гаркуша Людмила

ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ У ФАХОВІЙ ПІДГОТОВЦІ
СТУДЕНТІВ-ПІАНІСТІВ В УНІВЕРСИТЕТІ 12

Герасимків Уляна

ОРГАНІЗАЦІЯ ДОЗВІЛЛЯ В НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ УКРАЇНИ
ТА ВЕЛИКОЇ БРИТАНІЇ: ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ ДОСВІД, ТРАДИЦІЇ.....15

Драган Максим

ЗБІРКА «ФОРМУЛА УСПІХУ» В. ПОЛІЩУКА ТА М. РОМАНИШИНА
В АСПЕКТІ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ МАЙСТЕРНОСТІ
ЮНИХ АКОРДЕОНІСТІВ-БАЯНІСТІВ 18

Кацалап Олена

РОЗВИТОК ПСИХОЛОГІЧНОЇ РЕЗИЛЬЄНТНОСТІ
ЗДОБУВАЧА-ВОКАЛІСТА В УМОВАХ ВІЙНИ 20

Коробецька Світлана

РЕАЛІЗАЦІЯ МІЖДИСЦИПЛІНАРНИХ ЗВ'ЯЗКІВ
У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ХОРОВИХ ТВОРІВ А. АВДІЄВСЬКОГО
НА ЗАНЯТТЯХ З МУЗИЧНО-ТЕОРЕТИЧНИХ ДИСЦИПЛІН 22

Коробко Поліна, Каранда Марина

ПРОБЛЕМА ОСВІТНЬО-ВИХОВНИХ ПОТРЕБ ДІТЕЙ
В КЛАСИЧНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ЛІТЕРАТУРІ
(НА ПРИКЛАДІ ОПОВІДАнь «ВІТРОГОН» І. НЕЧУЯ-ЛЕВИЦЬКОГО
ТА «МАЛИЙ МИРОН» І. ФРАНКА) 24

Косінова Олена

МИСТЕЦЬКИЙ ФРОНТ ДЕРЖАВИ: СУБОРДИНАЦІЯ, ДИСЦИПЛІНА ТА
СТРАТЕГІЧНИЙ КОНТРОЛЬ В ІНФОРМАЦІЙНОМУ СЕРЕДОВИЩІ.....26

Мартиненко Ася

САНОГЕННЕ МИСЛЕННЯ УЧНІВ ПІД ЧАС МУЗИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ:
СУТНІСТЬ ТА УМОВИ ЙОГО РОЗВИТКУ 28

Полякова Тетяна

ПРОВЕДЕННЯ РЕЖИСЕРСЬКОЇ ЕКСПЛІКАЦІЇ ДЛЯ ЗДОБУВАЧІВ
РЕЖИСЕРСЬКОГО ФАХУ (ВИДОВИЩНО-ТЕАТРАЛІЗОВАНІ ЗАХОДИ):
ОСНОВНІ ПРОБЛЕМИ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО
ТА ЗМІШАНОГО НАВЧАННЯ.....30

Сирота Лілія

СОЦІОКУЛЬТУРНІ ЗМІНИ
ЯК МЕТА АУДІОВІЗУАЛЬНОЇ СОЦІАЛЬНОЇ РЕКЛАМИ.....32

Кацалап Олена,

*старший викладач кафедри
академічного та естрадного вокалу,
Київський столичний університет
імені Бориса Грінченка, Україна*

РОЗВИТОК ПСИХОЛОГІЧНОЇ РЕЗИЛЬЄНТНОСТІ ЗДОБУВАЧА-ВОКАЛІСТА В УМОВАХ ВІЙНИ

Спів – це психофізіологічний процес, в основі якого лежить узгоджена діяльність деяких основних систем організму. Для ефективного розвитку голосових можливостей здобувач-вокаліст повинен підтримувати гарну фізичну форму й емоційний стан, чому сприяє грамотно організований режим дня, та бути спроможним до максимального налаштування на творчу діяльність у класі вокалу. Однак у зв'язку з повномасштабним вторгненням РФ наше сьогодення наповнилося стресами, пов'язаними з частою небезпекою та відсутністю спокійного й розміреного буття. Втім, життєдіяльність не можна й не потрібно ставити на паузу, тому українські педагоги і психологи вже не перший рік займаються пошуками оптимальних рішень, спрямованих на підтримку мотивації до навчання та його результативності. Розвиток психологічної резильєнтності – здатності адаптуватися до складних життєвих обставин, долати виклики та при цьому професійно зростати – є одним з основних завдань на сучасному етапі.

Якщо здійснити невеличкий історичний екскурс у 1920-ті рр. ХХ ст., то стає очевидним, що тодішні викладачі та студентство також були свідками непростих випробувань, які стали наслідком становлення й утвердження радянської влади в Україні. Так, у хаосі тих років Київська консерваторія мала проблеми з опаленням приміщень [5, 6], а здобувачі потерпали від нестачі коштів, не могли сплатити за навчання, яке на той час було платним [4, 90-91, 151] тощо. Викладачі та здобувачі Музично-драматичного інституту імені М. В. Лисенка – ще одного вищого навчального закладу Києва, не одержуючи вчасно заробітної плати і стипендії, змушені були голодувати [2, 15]. Та все ж випускниками згаданих навчальних закладів у складних 1920-х рр. стали відомі українські митці, серед яких були співаки й педагоги Зоя Гайдай, Ірина Воликівська, Дометій Євтушенко, хоровий диригент Григорій Верьовка та ін. Звісно, вони пережили й надскладні роки Другої світової війни. Наразі дуже важливо допомогти здобувачам-вокалістам також певним чином призвичаїтися до життєдіяльності в непростих умовах воєнного часу, долаючи всілякі труднощі та відновлюючись після пережитих стресів, що і є психологічною резильєнтністю.

Частина відповідальності за професійне майбутнє здобувача-вокаліста, звісно, лежить на викладачеві. Саме тому, враховуючи реалії нашого буремного сьогодення, кожного зі здобувачів слід спонукати до організації режиму дня таким чином, аби знаходити можливість для відпочинку (здорового сну), а також правильного харчування. Ці заходи сприятимуть підтримці фізичної форми та емоційного стану, необхідних для успішного опанування фахових навичок. Виховання відповідального ставлення до власного життя, здоров'я і майбутньої професії, мобільність та гнучкість навіть у непрості часи можуть зіграти важливу роль у формуванні особистості митця.

Важливим кроком у розвитку психологічної резильєнтності здобувача-вокаліста є створення сприятливого освітнього середовища. Насамперед це стосується оптимізації матеріально-технічної бази закладу освіти, зокрема, облаштування надійних укриттів, що сприятиме зростанню відчуття безпеки та спроможності максимального занурення у творчий процес. Для розвитку психологічної резильєнтності також важливо врахувати декілька інших ключових аспектів, а саме: попри виклики сьогодення та невизначеність необхідно планувати майбутнє, зокрема і творче, систематично й послідовно вирішувати поставлені завдання та проблеми, налагодити ефективну комунікацію [3, 46]. До того ж викладачеві слід зважати на життєві обставини кожного зі здобувачів-вокалістів і за необхідності висувати більш лояльні вимоги, особливо, якщо йдеться про тих із них, хто навчається онлайн. При цьому важливо не забувати підвищувати мотивацію до навчання, акцентуючи увагу на майбутній професії,

творчих планах [1, 408–409], цікавитися теперішніми здобутками та заохочувати до подальших творчих звершень. Тим паче, що мистецтво, творча діяльність теж допомагають знизити рівень стресу та поліпшити емоційний стан, тобто розвинути психологічну резильєнтність [3, 49], що напряду пов'язано з роботою в класі вокалу і навчально-пізнавальною активністю здобувача-вокаліста загалом. Доторкнутися до мистецтва можна й завдяки відвідуванню за можливості театральних постановок, музейних виставок тощо. Залучення до культурного життя навіть у пасивній формі, розширення знань, кругозору може посприяти досягненню або відновленню внутрішньої гармонії, такої необхідної для розсудливого реагування на стресові ситуації.

Для розвитку психологічної резильєнтності здобувача-вокаліста може стати неоціненою і підтримка професійного психолога. Розв'язання даного питання нині не є складним чи нерозв'язним, адже у всіх закладах освіти України працюють психологічні служби. За потреби фахівець даного профілю може допомогти краще зрозуміти себе, свої емоції, подолати тривогу і страх, пристосуватися до життєдіяльності в умовах війни. Для підтримки ментального здоров'я не варто нехтувати такою можливістю.

Отже, сприяння розвитку психологічної резильєнтності здобувача-вокаліста є вагомим аспектом діяльності викладача на сучасному етапі, адже йдеться про особистісне та професійне становлення майбутніх поколінь українських митців в умовах війни, які, відповідно, є майбутнім нашої держави. Саме тому кожен сучасний викладач повинен володіти не лише фаховим інструментарієм, а й емоційним інтелектом, аналітичним мисленням, мати високий рівень емпатії, аби добре розумітися на емоціях ввірених йому здобувачів освіти і бути спроможним допомогти їм пройти непростий шлях навчання в період лихоліття.

Список використаних джерел

1. Березяк К. М., Накорчевська О. П., Васильєва О. А. Психологічні особливості адаптації студентів до навчання в умовах війни. Перспективи та інновації науки. Серія «Педагогіка», Серія «Психологія», Серія «Медицина». 2022. № 10 (15). С. 401–411.
2. Виписи з протоколів засідань правління Київського музично-драматичного інституту ім. Лисенка від 10 серпня 1927 р. про святкування 10-річного ювілею інституту. Кошториси видатків та прибутків інституту на 1928/29 р. та листування з ним про асигнування коштів на господарські потреби. 6 лютого 1926 р. – 18 вересня 1929 р. Центральний державний архів вищих органів влади та управління України (ЦДАВО України). Ф. 166. Оп. 6. Спр. 5747. 130 арк.
3. Костюченко О. В., Бриль М. М. Розвиток психологічної резильєнтності особистості як складника здоров'я арттерапевтичними засобами. Вчені записки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського. Серія: Психологія. 2022. Т. 33 (72), № 2. С. 43–50. DOI: <https://doi.org/10.32838/2709-3093/2022.2/08>
4. Протоколи засідань соціальної комісії [Протоколи засідань соціальної комісії]. 1923 г. Державний архів м. Києва (ДАК). Ф. Р-810. Оп. 1. Спр. 13. 171 арк.
5. Протоколи засідань Художественного совета и списки профессорско-преподавательского состава [Протоколи засідань Художньої ради та списки професорсько-викладацького складу]. 1919 г. Державний архів м. Києва (ДАК). Ф. Р-810. Оп. 1. Спр. 1. 19 арк.